

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovaj a JUDr. Eleny Krajčovičovej v právnej veci žalobcu: **K.**, právne zastúpeného: J., proti žalovanému: **S.**, právne zastúpenému: J., **o zaplatenie 4 425 297,41 eur (133 316 509,79 Sk) s príslušenstvom zo zmenky**, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. februára 2013 č. k. 8Cb/65/2003-313, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. februára 2013 č. k. 8Cb/65/2003-313 **p o t v r d z u j e.**

Žalovanému **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu a uložil povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanému náhradu trov konania 82 531,82 eur.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca si uplatnil v konaní vedenom na Krajskom súde Bratislava pod sp. zn. 58Cb/55/99, v ktorom je v procesnom postavení žalovaného vzájomným návrhom zaplataenie sumy 133 316 509,79 Sk so 14 % úrokom z omeškania titulom zmenkovej pohľadávky. Žalobca v konaní tvrdil, že je riadnym majiteľom zmenky, ktorú dňa 28. októbra 1998 vystavil žalovaný ako vlastnú zmenku na zmenkovú sumu 200 000 000 Sk (dvesto miliónov slovenských korún), ktorou sa zaviazal zaplatiť zmenkovú sumu majiteľovi so splatnosťou 30. októbra 2000. Ďalej tvrdil, že zmenková pohľadávka vyplývajúca zo zmenky bola započítaná v sume 66 683 490,21 Sk voči pohľadávke žalovaného a vzájomným návrhom si uplatnil sumu, ktorá je predmetom tohto konania. Vzájomný návrh žalovaného v konaní vedenom pod sp. zn. 58Cb/55/99, v ktorom si žalovaný v postavení žalobcu uplatnil pohľadávku titulom zaplataenia platieb za tranzit plynu bol uznesením zo dňa 05. 03. 2003 vylúčený na samostatné konanie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06. 03. 2003. Súd prvého stupňa zmenku predloženú žalobcom (označenú BS 3/98) v konaní posúdil ako vlastnú zmenku v zmysle § 75 a nasl. zákona č. 191/1950 Zb. (zmenkový a šekový zákon). Z obsahu zmenky ďalej zistil, že pod označením „vlastná zmenka“ uvedením jej čísla, dátumu a miesta vystavenia je v časti „splatná“ uvedený dátum 30. októbra 2000 a v pravom hornom rohu je uvedená suma 200 000 000 Sk. Pod týmto údajom je uvedené „Zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne“ a ďalej je slovne uvedená suma. Zdôraznil, že údaj o zročnosti (splatnosti) zmenky nemusí byť v zmenke uvedený a v prípade jeho neuvedenia platí, že ide o zmenku na videnie. Pre platný sľub zaplatiť zmenkovú sumu možno použiť akékoľvek výrazy, napr. zaplatím, zaväzujem sa zaplatiť, povinný som zaplatiť a pod. len musí byť zo znenia jasné, že ide o bezpodmienečný sľub. Poukázal na to, že na predmetnej zmenke je uvedené „zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne“, z čoho vyplýva, že základom zmenkového prehlásenia je bezpodmienečný sľub výstavcu, že zaplatí určitú peňažnú sumu na základe predloženia

zmenky. Podľa súdu prvého stupňa takto vyjadrená zročnosť znamená, že platenie musí byť vykonané hneď, keď oň majiteľ zmenky žiada. Podľa právneho názoru súdu údajom „...na základe predloženia zmenky...“ je bez akýchkoľvek pochybností vyjadrený údaj splatnosti určený vystaviteľom zmenky, teda predmetná zmenka je zmenkou na videnie (vistazmenka). Doplnenie zmenky o ďalší údaj splatnosti, t. j. označenie určitého dňa splatnosti (30. októbra 2000) znamená, že predložená zmenečná listina obsahuje dva údaje splatnosti. Dospel k záveru, že forma zmenky pri jej vydaní bola určená ako vistazmenka a doplnenie zmenky o ďalší údaj splatnosti, keďže ide o dva navzájom sa vylučujúce údaje o splatnosti, znamená, že zmenka je neplatná. Z neplatnej zmenky nemohol žalobcovi vzniknúť nárok na jej zaplatenie a žalovanému povinnosť zaplatiť, preto krajský súd vzájomný návrh žalobcu zamietol ako nedôvodný.

O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že v konaní úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania, a to náhradu trov právneho zastúpenia v sume 82 531,82 eur.

Proti tomuto rozsudku sa včas odvolal žalobca, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a priznať žalobcovi právo na zaplatenie uplatnenej sumy s príslušenstvom alebo rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že rozhodnutie súdu je predčasné, pretože v inom konaní (58Cb/55/99) sa ešte stále rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní. Konanie vo veci sp. zn. 58Cb/55/99, do skončenia ktorého bolo predmetné konanie prerušené, je právoplatné len v základe prejednávanej veci, pričom aj v tejto časti bolo voči výroku podané dovolanie na Najvyšší súd SR vedené pod sp. zn. 1ObdoV/14/2011 (správne 1ObdoV/14/2012).

Žalobca v odvolaní namietol aj nesprávne právne posúdenie veci. Podľa názoru žalobcu zmenečná splatnosť musí byť vyjadrená nejakým časovým údajom a výraz „na základe predloženia“ nie je žiadny časový údaj. Tento výraz znamená „ako“ t. j. na základe predloženia, za zmenky zaplatíme, a je príslovkovým určením spôsobu a nie príslovkovým určením času. Výraz „na základe predloženia“ neobsahuje žiadny časový údaj a je teda len pripomenutím zákonnej povinnosti podľa § 38 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., že zmenky treba predložiť k plateniu. V tomto smere poukázal na odborné názory D.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadril a uviedol, že rozhodnutie o základe prejednávanej veci v konaní č. k. 58Cb/55/99 vrátane otázky platnosti sporných zmeniek bolo práve tou otázkou, ktorá mala význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní, sp. zn. 8Cb/65/2003. Vyjadril názor, že dovolacie konanie nie je možné považovať za konanie, ktoré by bolo možné subsumovať pod § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. a začatie dovolacieho konania v súvisiacom spore nie je dôvodom, pre ktorý je súd oprávnený vo veci nekonať a nerozhodovať. Ďalej uviedol, že prvostupňový súd v priebehu konania vykonal potrebné dokazovanie a žalobcovi dal pred ukončením dokazovania možnosť predložiť návrhy na ďalšie dokazovanie, pričom žalobca žiadne nemal. Zdôraznil, že meritom veci je právne posúdenie platnosti zmeniek a nie je zrejmé aké ďalšie dokazovanie, ktoré by prispelo k objasneniu skutkového stavu potrebného na právne posúdenie platnosti sporných zmeniek by mal prvostupňový súd ešte podľa žalobcu vykonať. Žalovaný uviedol, že sa plne stotožňuje s právnym posúdením veci prvostupňovým súdom. K argumentácii žalobcu právnymi rozbormi odborníkov na zmenkové právo žalovaný uviedol, že uvedené právne stanoviská sú individuálnymi právnymi názormi ich autorov, pričom s výnimkou jedného prípadu neboli ani publikované a zároveň boli zhotovené na objednávku vlastníka iných zmeniek. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§ 10 ods. 2 O. s. p./ prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Žalobca uplatnil vzájomným návrhom v konaní sp. zn. 58Cb/55/1999 na Krajskom súde v Bratislave zaplatenie istiny s príslušenstvom titulom zaplatenia zostatku zmenkovej sumy (po jednostrannom započítaní pohľadávky) vo výške 133 316 509,79 Sk z vlastnej zmenky označenej BS 3/98 vystavenej dňa 28. októbra 1998 v Bratislave na sumu 200 000 000 Sk. Uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05. 03. 2003 sp. zn. 58Cb/55/99 vzájomný návrh bol vylúčený na samostatné konanie (vedené pod sp. zn. 8Cb/65/2003). Na návrh žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 29. júla 2008 prerušil konanie do skončenia konania vedeného na Krajskom súde Bratislava pod sp. zn. 8Cb/65/2003 v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3Obo/68/2007. Po rozhodnutí

odvolacieho súdu, ktorý rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a opätovnom rozhodnutí odvolacieho súdu v konaní sp. zn. 4Obo/97/2011, 4Obo/98/2011, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa o základe veci potvrdil a vo zvyšnej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, súd prvého stupňa pokračoval v predmetnom konaní a rozhodol.

V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 12. decembra 2013 v konaní sp. zn. 1ObdoV/14/2012 dovolanie žalovaného K. proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2011 č. k. 4Obo/97/2011-1089, 4Obo/98/201 odmietol.

Podľa ustanovenia čl. I. § 75 zák. č. 191/1950 Zb. (ďalej len zmenkový zákon) vlastná zmenka obsahuje označenie, že ide o zmenku, bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu, údaj splatnosti, údaj miesta, kde má byť platené, meno toho komu alebo na koho rad má byť platené, dátum a miesto vystavenia zmenky a podpis vystaviteľa.

Podľa ust. § 76 ods. 2 zmenkového a šekového zákona o vlastnej zmenke, v ktorej niet údaja zročnosti platí, že je zročná na videnie.

Podľa ust. § 33 ods. 1, 2 zmenkového a šekového zákona zmenku možno vystaviť na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dáte, na určitý deň. Zmenky s iným údajom zročnosti alebo s postupnou zročnosťou sú neplatné.

Základom vlastnej zmenky je sľub výstavcu listiny, že zaplatí veriteľovi určitú peňažnú sumu na základe predloženia zmenky. Pre platný sľub možno použiť akékoľvek výrazy len musí byť zo znenia jasné, že ide o bezpodmienečný sľub. Údaj vyhovujúci citovanému ust. § 33 ods. 1 vo všeobecnosti musí zodpovedať náležitostiam jasnosti a určitosti, najmä v súvislosti s inými údajmi obsiahnutými v zmenke. Ak je neurčitý, nemožný alebo perplexný, činí zmenku neplatnou. Neplatné sú teda zmenky okrem iného aj s údajom dvoch alebo niekoľkých dát zročnosti (i kumulatívne i alternatívne). Zročnosť vyjadrená údajom „na videnie“ alebo výrazom rovnakého významu (napr. „a vista“, „na predloženie“ a pod.) znamená, že platenie musí byť vykonané hneď, keď oň majiteľ zmenky žiada. Z tohto hľadiska treba posudzovať prípustnosť výrazov príbuzného významu

slova „na videnie“. Rozhodné je, aby boli tieto výrazy určité v tom, že vôľa majiteľa zmenky rozhoduje o zročnosti zmenky (D.) .

Z predloženej zmenky správne súd prvého stupňa zistil, že žalovaný vystavil zmenku na videnie, forma zmenky pri vydaní bola určená ako vistazmenka pri zachovaní bezpodmienečného sľubu uvedeného na zmenke výrazom „zaplatíme...“, na základe predloženia zmenky výrazom „na základe predloženia zmenky efektívne“. V súlade s čl. I § 33 ods. 1 zmenkového a šekového zákona slová „zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne“ vyjadrujú okrem bezpodmienečného prísľubu zaplatiť aj to, že platenie musí byť vykonané hneď, keď oň majiteľ zmenky požiada. Z citovaného ust. § 76 ods. 2 vyplýva, že v zmenke údaj o zročnosti nemusí byť uvedený, to znamená, že údaj o splatnosti zmenky preto nie je podstatnou náležitosťou zmenky a v prípade jeho neuvedenia platí, že ide o zmenku na videnie. Zmenka predložená v predmetnom konaní obsahuje konkrétny dátum splatnosti (30. 12. 2000) ako aj údaj „zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne“. Takéto vymedzenie splatnosti zmenky si navzájom odporuje, preto súd prvého stupňa správne konštatoval jej neplatnosť. Rovnaký názor v obdobnej veci prezentoval aj Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 25. augusta 2011 sp. zn. 1MobdoV/4/2010.

Odvolačí súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože v odvolacom konaní žalovaný trovy konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, 26. júna 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Bc. Ingrid Habánová